

Šifra tekmovalca/-ke

--

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

Tekmovalni skupini: Srednja šola A in Srednja šola B; sklopa A in B

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Pred tabo je šolsko tekmovanje s področja geografije. Veseli nas, da na njem sodeluješ.

Najprej prilepi svojo šifro v za to predvideni prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero.

Naloge rešuj tako, da odgovore v sklopu A vpišeš v preglednico na ocenjevalnem obrazcu, odgovore v sklopu B pa čitljivo napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi oz. obkrožiš črke pred ustreznimi rešitvami. Odgovore iz sklopa A bomo upoštevali le, če bodo zapisani v preglednici na ocenjevalnem obrazcu. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopih A in B imaš na voljo 90 minut. Število točk, ki jih lahko dosežeš, je 50.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

Šifra tekmovalca/-ke:

OCENJEVALNI OBRAZEC

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

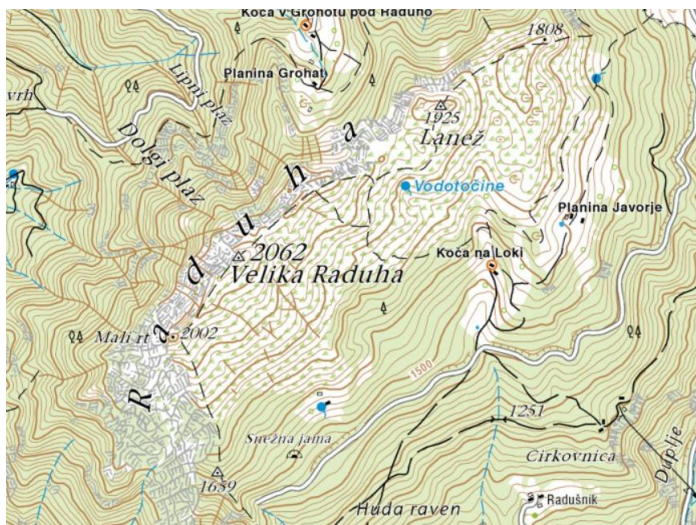
Tekmovalni skupini: Srednja šola A in Srednja šola B; sklopa A in B

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	ODGOVOR
A	1.	1	
	2.	1	
	3.	1	
	4.	1	
	5.	1	
	6.	1	
	7.	1	
	8.	1	
	9.	1	
	10.	1	
	11.	1	
	12.	1	
	13.	1	
	14.	1	
	15.	1	
	16.	1	
	17.	1	
	18.	1	
	19.	1	
	20.	1	
SKUPNO ŠTEVILO TOČK		20	

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	DOSEŽENO ŠT. TOČK
B	21.	1	
	22.	2	
	23.	1	
	24.	1	
	25.	1	
	26.	1	
	27.	1	
	28.	2	
	29.	1	
	30.	1	
	31.	1	
	32.	2	
	33.	1	
	34.	1	
	35.	1	
	36.	1	
	37.	2	
	38.	2	
	39.	2	
	40.	2	
	41.	2	
	42.	1	
SKUPNO ŠTEVILO TOČK		30	

SKLOP A

Pri nalogah od 1 do 10 v sklopu A izberi pravilni odgovor in črko pred njim zapiši na ocenjevalni obrazec. Slike 1–6 pripadajo nalogam v sklopu A.

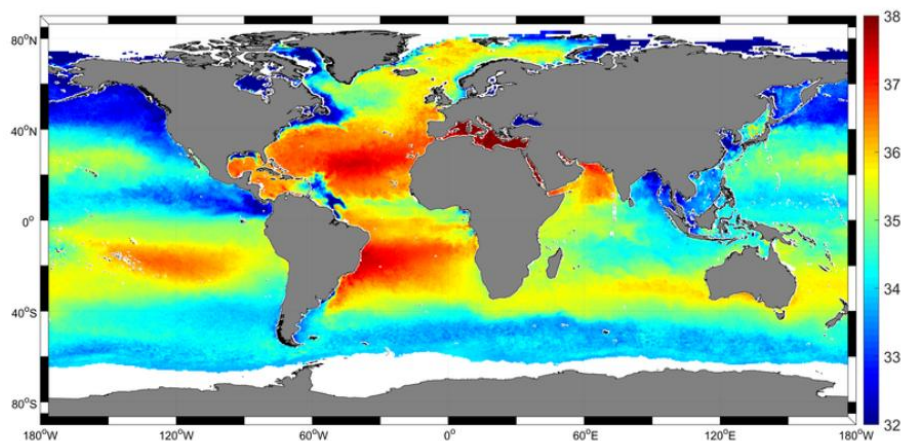
Slika 1: Zemljevid Raduhe

Vir: Geopedia. <https://www.geopedia.world>

Slika 2: Luna

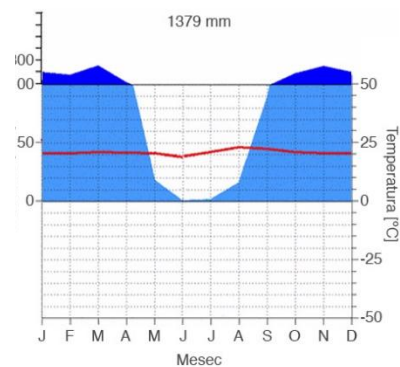
Foto: A. Polšak

Slika 3: Slanost svetovnih morij

Vir:

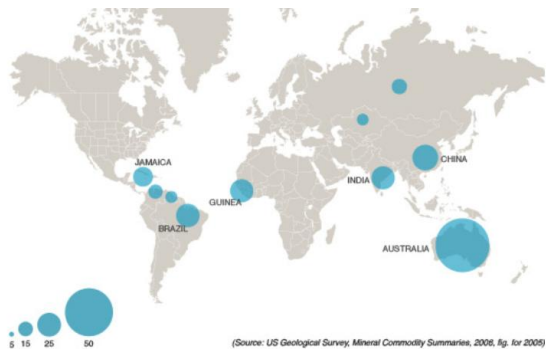
https://www.esa.int/Applications/Observing_the_Earth/Space_for_our_climate/Mapping_salty_water

Slika 4: Klimogram

Vir: Kralj Serša, M., Jeršin Tomassini, K., Nemec, L. (2023). Geografija 1. - i-učbenik za geografijo v 1. letniku gimnazij. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

<https://etorba.sio.si/etorba/sl/books/7/read>

Slika 5: Zemljevid zalog izbrane surovine

Vir: <http://metalpedia.asianmetal.com/metal>

Slika 6: Obris države

1. **Največ, približno polovica poplavnih območij Slovenije, je v porečju:**
 - a) Drave.
 - b) Savinje.
 - c) Save.
 - d) Krke.
 - e) Ljubljane.
2. **Kateri od naštetih krajev ni neposredno ob reki Savi?**
 - a) Krško.
 - b) Sevnica.
 - c) Laško.
 - d) Litija.
 - e) Medvode.
3. **Poplave leta 2007 so najbolj prizadele:**
 - a) Celje.
 - b) Mursko Soboto.
 - c) Ljubljano.
 - d) Železnike.
 - e) Mozirje.
4. **Drugi najvišji vrh v Sloveniji je:**
 - a) Jalovec.
 - b) Mangart.
 - c) Špik.
 - d) Škratica.
 - e) Grintavec.
5. **Glede na zemljevid (slika 1) lahko trdimo, da je vrh Raduhe najlažje dostopen:**
 - a) s severne in zahodne strani.
 - b) z južne in zahodne strani.
 - c) z južne in jugovzhodne strani.
 - d) s severne in vzhodne strani.
 - e) s severne in južne strani.
6. **Katera izmed trditev najbolj opiše melišče?**
 - a) Na nastanek reliefne oblike najbolj vpliva erozija.
 - b) Reliefna oblika je nastala zaradi upočasnitve rečnega toka.
 - c) Takšne reliefne oblike sestavlja predvsem grušč.
 - d) Reliefna oblika je primerna za kmetijsko obdelavo.
 - e) Reliefna oblika se nahaja v spodnjem toku reke.
7. **Predpostavimo, da vidimo Luno takšno, kot je na sliki 2. Kako se bo imenovala naslednja Lunina faza (mena), ki bo sledila fazi na sliki?**
 - a) Polna Luna.
 - b) Prvi krajec.
 - c) Zadnji krajec.
 - d) Mlaj.
 - e) Nič od naštetega.
8. **Katera tektonska plošča je največja?**
 - a) Evrazijska plošča.
 - b) Plošča Nasa/Nazca.
 - c) Indoavstralska plošča.
 - d) Tihooceanska plošča.
 - e) Severnoameriška plošča.
9. **Katera je glavna gonilna sila tektonskih plošč?**
 - a) Vetrovni tokovi.
 - b) Konvekcijski tokovi v plašču.
 - c) Mesečev vpliv.
 - d) Magnetno polje Zemlje.
 - e) Sončevo sevanje.
10. **Slika 3 prikazuje slanost svetovnih morij. Obkroži črko pred tistim, ki je od napisanih v povprečju najbolj slano.**
 - a) Mehški zaliv.
 - b) Arabsko morje.
 - c) Bengalski zaliv.
 - d) Rdeče morje.
 - e) Karibsko morje.
11. **Katero podnebje ima v povprečju največji letni temperaturni razpon?**
 - a) Ekvatorialno.
 - b) Oceansko.
 - c) Celinsko.
 - d) Subtropsko.
 - e) Polarno.
12. **Katera plast ozračja vsebuje največji delež ozona?**
 - a) Troposfera.
 - b) Stratosfera.
 - c) Mezosfera.
 - d) Termosfera.
 - e) Eksosfera.
13. **Klimogram na sliki 4 prikazuje značilnosti:**
 - a) tundrskega podnebja.
 - b) savanskega podnebja.
 - c) oceanskega podnebja.
 - d) sredozemskega podnebja.
 - e) celinskega podnebja zmernih širin.

14. Kaj je nizkoogljična energija? Obkroži najustreznejši odgovor.

- a) Energija iz nizkokaloričnih energijskih virov.
- b) Energija iz virov, ki vsebujejo v snovi čim manj ogljika.
- c) Energija, pridobljena izključno z vodno silo (vodna sila tekočih voda in morja).
- d) Energija, pridobljena na učinkovit način s kar najmanjšimi izpusti CO₂ in ki temelji zlasti na obnovljivih virih.
- e) Jedrska energija in energija iz zemeljskega plina.

15. Danes ima pomembno vlogo v gospodarstvu sever Aljaske in severozahod Sibirije zaradi bogatih nahajališč:

- a) premoga.
- b) bakra.
- c) nafte in zemeljskega plina.
- d) aluminija.
- e) litija.

16. Obrisi katere države je na sliki 6?

To je:

- a) Libija.
- b) Sudan.
- c) Venezuela.
- d) Egipt.
- e) Bangladeš.

17. Viktorijini slapovi so na meji dveh držav. Katerih?

- a) Zambije in Zimbabveja.
- b) Maroka in Alžirije.
- c) Gane in Nigerije.
- d) Paragvaja in Brazilije.
- e) Egipta in Etiopije.

18. Največja afriška država je bil nekdanj Sudan. Po razdelitvi države na Sudan in Južni Sudan pa je postala največja afriška država po površini redko poseljena:

- a) Libija.
- b) Alžirija.
- c) Južna Afrika.
- d) Etiopija.
- e) Mavretanija.

19. Število prebivalcev v sodobnem času najhitreje narašča (tako absolutno v številu kot relativno v %) v:

- a) Aziji.
- b) Afriki.
- c) Južni Ameriki.
- d) Severni Ameriki.
- e) Evropi.

20. Kateri od naštetih krajev je glede na geografsko dolžino najbolj na vzhodu?

- a) Singapur.
- b) New Delhi.
- c) Tokio.
- d) Moskva.
- e) Kairo.

21. Katera posebnost geološke zgradbe je omogočila nastanek podvodnih izvirov sladke vode na morskem dnu pri Izoli? (1 točka)

Odgovor: _____

Slika 7: Spodmol ob vznožju klifa

22. Fliš gradijo plasti različno odpornih kamnin (slika 7).

Imenuj vrsto kamnine:

a) ki gradi bolj odporno plast fliša:

b) ki gradi manj odporno plast fliša:

(2 točki)

23. Na enem primeru pojasni, kako geomorfološki procesi na obali negativno vplivajo na človeka. (1 točka)

Odgovor: _____

24. Za prostorski razvoj Kopra je bila pomembna zlasti opustitev vseh treh solin. V katerem obdobju so bile te soline opuščene? (1 točka)

- a) Takoj po koncu Beneške republike (takoj po letu 1797).
- b) Pred prvo svetovno vojno (pred letom 1914).
- c) V času prve svetovne vojne (1914–1918).
- d) Med prvo in drugo svetovno vojno (1918–1941).

25. Po opustitvi solin so območje večinoma osušili in nasipali. Kaj je bila glavna raba teh zemljišč po drugi svetovni vojni do leta okrog 1960? (1 točka)

- a) Izključno močvirje.
- b) Različna kmetijska raba zemljišč.
- c) Parkirišča za avtomobile in tovornjake.
- d) Rekreatijske površine za prebivalce mesta Koper.

26. Luka Koper ima več terminalov. Napiši tri. (1 točka)

1. _____

2. _____

3. _____

27. Na arktičnem območju so obsežna območja trajno zamrznjenih tal oz. permafrosta. Zaradi podnebnih sprememb se tudi permafrost tali. Katera je glavna negativna posledica taljenja permafrosta, ki posredno vpliva na nadaljnje podnebne spremembe? (1 točka)

Odgovor: _____

28. Pojasni dve povezavi med podnebnimi spremembami in pojavom alg na ledenikih in ledenih ploščah. (2 točki)

Odgovor: _____

29. Kateri dve fizikalni lastnosti morske vode se v severnem Atlantiku spreminjata zaradi vse večjega taljenja ledu na Grenlandiji? (1 točka)

Odgovor: _____

30. El Nino je pojav, ki vpliva na več procesov na območju južnega Tihega oceana. Obkroži pravilno trditev. (1 točka)

- a) Zaradi pojava El Ninja oslabijo ekvatorialni pasatni vetrovi.
- b) Zaradi pojava El Ninja se zmanjša količina padavin ob tihooceanski obali Južne Amerike.
- c) Pojav El Ninjo ohladi vode ob obalah Južne Amerike.
- d) El Ninjo je pojav, ki znatno vpliva tudi na vremenske vzorce v Evropi.

31. Pojasni, zakaj se ob Antarktiki morska voda spušča v globino in od tam razliva naprej po oceanskem dnu. (1 točka)

Odgovor: _____

32. Kako veliki ladjarji znižujejo svoje stroške križarjenj? Napiši dva ukrepa. (2 točki)

Odgovor: _____

33. Navedi temeljni vzrok, da nekatere družbe za križarjenje naročajo vse večje ladje z vse več možnimi dejavnostmi za potnike? (1 točka)

Odgovor: _____

34. Ribiške mreže so nekdanj delali iz konoplje, lanu in nato iz bombaža. Kako so te mreže dodatno zaščitili, da niso v slani vodi tako hitro razpadle? (1 točka)

Odgovor: _____

35. Nekdaj so lahko ribiči iz Kopra, Izole in Pirana lovili ribe vse do Lošinja in še dlje proti jugu. Zakaj ribolov ni bil omejen le na Piranski oz. druge dele Tržaškega zaliva, kot je danes? (1 točka)

Odgovor: _____

36. Kdo so bili »Čozoti« in kako so vplivali na delo istrskih ribičev? (1 točka)

Odgovor: _____

37. Zapiši dve ključni lastnosti Tržaškega zaliva, ki vplivata na njegovo veliko ekološko občutljivost. (2 točki)

Odgovor: _____

38. Navedi dva meseca, ko slanost vode v Tržaškem zalivu doseže najnižje vrednosti okrog 33 ‰. Ta pojav pojasni tudi z dvema razlogoma (za vsak mesec navedi svojega). (2 točki)

Odgovor: _____

39. Pojasni dva glavna dejavnika, ki vplivata na to, da se prebivalci otokov Tuvalu ne zavedajo dovolj nevarnosti, povezane z naraščanjem gladine morja in s tem možne izselitve. (2 točki)

Odgovor: _____

40. Napiši dva ukrepa, ki lahko do neke mere upočasnita oz. zmanjšata nevarnost poplavljanja otokov države Tuvalu. (2 točki)

Odgovor: _____

41. V slovenski Istri je pomemben navtični turizem, ki vključuje tudi marine. Napiši tri negativne vplive navtičnega turizma na okolje. (2 točki)

Odgovor: _____

42. Turizem v slovenski Istri po mnenju domačinov in turistov prinaša več koristi kot negativnih učinkov. Kateri je bil leta 2009 po mnenju domačinov najpomembnejši negativni učinek turizma v slovenski Istri? (1 točka)

- a) Izguba tradicionalne arhitekturne podobe kraja.
- b) Povečanje količin trdnih odpadkov.
- c) Vpliv na vodne vire (odplake ...).
- d) Povečana hrupna obremenjenost kraja.
- e) Prometna gneča, problem parkiranja.